

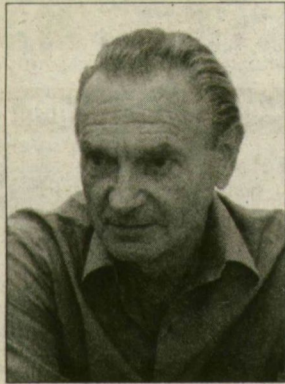
Millennium 2000.

Szegedért Emlékermet kaptak a város napján

ABA-NOVÁK JUDIT
művészettörténész

– Az emlékermet fiammal, Kováts Kristóffal megosztott kitüntetésnek tekintem, hiszen mindent, amit tettünk és tenni fogunk a városért, együtt tesszük. Amikor a 80-as évek vége felé a szegedi közvélemény fészegetni kezdte a Hősök Kapuja sorsát, csatlakoztunk hozzájuk, s megtettünk felajánlásunkat az ABA-NOVÁK Alapítvány létrehozására. Csatlakozásunk nemcsak személyes családi ügy volt – persze az is –, hanem ennél több: egy szellemi közügyet akartunk demonstrálni. Az alapítványt erejétől függően támogatja Szeged városa, a kultuszminisztérium, szegedi vállalatok és nagyon sok magánember. A kitűnő restaurátor, Forrai Kornélia keze alatt megkezdődött a nagyboltív restaurálása is, amely szeptemberre véget ér. Sajnos a másik kisboltív felújítására már nincs pénz az alapítványnak, pedig az egészhez képest ez kis összeg. Kérem tehát a jóérvű embereket, barátainkat, gyűjtőiket össze a hiányzó pénzt a Hősök Kapujáért.

BAK ISTVÁN
testnevelő tanár

Bak István testnevelő nem vándormadár típus, 40 évet „húzott le” a szegedi Kiss Ferenc Erdészeti Szakközépiskolában. Eleinte mostoha körülmények között dolgozott: egy kicsiny tornaszoba, s a kollégium udvarán kialakított salakos, majd bitumenes kézilabda pálya állt a rendelkezésére. A sportcsarnokot – a diákok is összegyűjtöttek rá 600 ezer forintot! – 1983-ban adták át. Tanítványai ennek dacára számos sportágban (torna, tájékozódási futás, lövészet, asztalitenisz, kézilabda, röplabda, atlétika) nyertek megyei bajnokságot, futószalagon szállították a remek eredményeket. Kosárlabdában 8 éve az országos fináléig jutottak. Nagy sikert arattak a két napos, 12 sportágban rendezett diákolimpián: összesítésben a másodikok lettek.

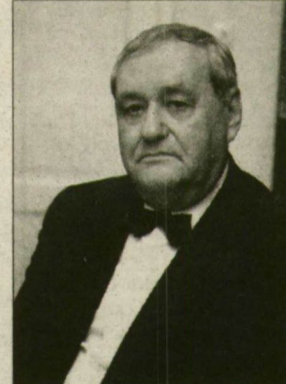
– Ez az életem – mondta Bak István –, a mai napig bejárom az iskolába, ha kell, helyettesíték és a kollégák is szívesen látnak. Nap mint nap megjegyzik viccesen: Pista bácsi, keveset vagy bent...

Zászlóerdő a város napján. Az ünnep alkalom arra is, hogy megemlékezzünk Szeged jeles polgáraitól. (Fotó: Nagy László)

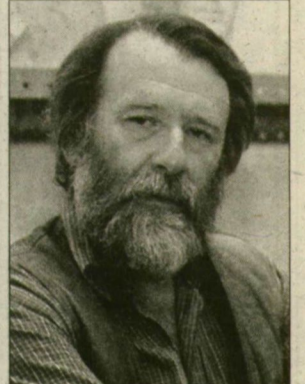
Munkatársunktól

Több éves hagyomány, hogy a Szeged napját, május 21-ét ünnepi közgyűlésen köszöntjük. Ez a dátum azért nevezetes a város történetében, mert 1719-ben e napon erősítette meg III. Károly Szeged szabad királyi városi státusát. Immár az is hagyomány, hogy az ünnepi közgyűlésen adják át a város által alapított kitüntéseket. Szeged díszpolgárává idén Gyulay Endre szeged-csanádi megyei püspököt választották. Pro Urbediját kapott dr. Szabó Magdolna újságíró és Gyimesi Kálmán operanékes. A három díjazottat már bemutattuk lapunk hasábjain. Ezúttal azokat ismerhetik meg, akiknek Szegedért Emlékermet ítéltek oda a város érdekében kifejtett tevékenységükért. A kilenc kitüntetett között van művészettörténész, testnevelő tanár, képzőművész, vegyész, egyetemi és középiskolai tanár, hegedűművész és ügyvéd. Sajnos egyikőjük, Papós Mihály középiskolai tanár már nem olvashatja a róla írt sorokat, mert a díjátadást követően elhunyt.

DR. BARADNAY GYULA
sebészprofesszor

A miskolci születésű fiúnak egyetemistaként Szegedre kerülni először maga volt a szenvedés, hiszen senkit nem ismert a városban, pártfogója nem akadt. Ám a Miskolctól messze különböző város hamarosan oly mértékben hatott rá, hogy megszerette, s el nem hagyta Baradnay Gyula professzor, aki immáron félvszázada él itt és gyógyítja az embereket. A sebesítet a legjobb gyakorlaterepen, a körbonctani intézetben tanulta meg. Az itt eltöltött négy év után, 1960-ban, került az orvosgyetem sebészeti klinikájára, ahol negyedszázadon át operált. Az újabb állomás, a városi kórház sebészeti osztálya, amelynek 17 éven át, 66 éves koráig vezetője volt. A ma is aktív: elismert sebészprofesszor. A Szegedért Emlékerem hihetetlen örömmel töltötte el, hiszen mint mondja: a felé áradó sok-sok szegedi szeretetet, betegek háláját mindig érezte.

KALMÁR MÁRTON
szobrászművész

– Nagy megtiszteltetés számomra a Szegedért Emlékerem és emberileg is igen jólesik, hogy rám gondoltak. Természetesen ezt a kitüntetést mint szobrász és mint pedagógus is magamnak fogom vallani, hiszen bizonyára nemcsak a munkáimat ismerik el, hanem azt a tevékenységet is, amit a Tömörkény István Gimnázium diákjaival évek óta végzünk a városban. Tehát a vármegyék címereinek helyreállítása, a szentháromság szobor, és a különböző emléktáblák körüli segítség is sokat nyomhatott a latban, amikor szegedi emlékeremre javasoltak.

Ami a mindennapokat illeti, jelenleg is dolgozom, Balástya második világháborús emlékműve, illetve három szegedi matematikus, Kalmár László, Rédei Ferenc és Szökefalvi-Nagy Béla Dóm téri domborművének megalkotása a feladat, melyek bronzöntése jelenleg folyik.

DR. KATONA FERENC
vegyész

– Leventeként kezdtem boksolni 1943-ban. Akkor olyan sport volt ez, mint a futball, valaki vagy focizott, vagy öklözött. Aztán a szegedi NB I-es UTC-ben öklöztem hat-nyolc évig. A sport mellett okleveles vegyészként elvégeztem az egyetemet, majd kutattam, a konzervgyárban és a sütőiparban dolgoztam, később doktoráltam, és tanári diplomát is szereztem. Mivel 1956-ban nem voltam túl csöndes, sokszor betartottak a munkámban, ezért egyre jobban érdekelt a sport. 1959-ben lettem az ökölvívó bíró vizsgát, és jártam Európát. 1980-ban meghívtak az USA-ba. Detroitban profimeccsen bíráskodtam. Amikor bementem a Joe Louis arénába, és körülnéztem: ott ültek a komoly néger urak, kockás zakóban, hatalmas szivarral a szájukban, fölülva a kalapjuk. Mondtam magamnak: hát hol vagy te, és büszke voltam, hogy szegedi alsóvárosi létemre eljutottam ideig. Mint ahogy büszke vagyok most a Szegedért Emlékeremre is, amelyet az ökölvívó sportban elért teljesítményemért kaptam.

DR. LÁZÁR GYÖRGY
orvosprofesszor

A székely orvos apa és a tanítónő anyja gyermeke, Lázár György 13 évesen került édesanyja szülővárosába, Szegedre. Az orvosgyetem elvégzése után, 1958-ban az egyetem gyógyszerintézetébe hívta a nagy hírű tudós, Jancsó Miklós professzor. Hat év után váltott intézetet, s került Karády professzor mellé a kórleletani intézetbe, ahol mind a mai napig dolgozik. A kutatás a szenvedélye, egész pályafutása alatt ez érdekelte. A Széchenyi-ösztöndíjas professzor főképpen a véralvadással, a szervezet védekező rendszere működésének a befolyásolásával, a stresszreakcióval foglalkozott, és szerzett hírnevet magának és városunknak az orvostudomány világában. A sokoldalú orvos-kutató sportolóként is a város színeiben indult országos versenyeken, s kalapácsvetőként ért el szép eredményeket. Az irodalomban is jeleskedik, versei jelentek meg a Fiala Antológiájában, műfordításai a Tiszatájban, s költeménye a Délmagyarországnak.

DR. PAPÓS MIHÁLY
történelem szakos gimnáziumi tanár

E sorokat már nem olvashatja. Két nappal a Szegedért Emlékerem átvétele után örökre eltávozott Papós Mihály tanár úr, aki több ezer diákot tanított 31 éves középiskolai tanári pályafutása során. Tanítványai alapos tárgyi felkészültségéért, történelem órái jó hangulatáért, mély és humoros szeretetéért, tisztelték. Tösgyökerez szegedi volt: itt született, itt végezte iskoláit, s haláláig itt dolgozott. A Klauzál – majd későbbi nevén – Radnóti gimnáziumban három évtizedet oktatott, de nyugdíjazása után sem pihent, 20 éven át a Csongrád Megyei Levéltár főmunkatársa volt. A városi tanács és vb ülésének jegyzőkönyveiről készített témakatalógust, amellyel e korszak kutatóinak munkáját segítette. Tisztelői, s a rá mindig meleg szívvel emlékező, őszinte hálával gondoló egykori tanítványai számára nagy öröm volt, hogy Miska bácsi megkapta a város elismerését.

SZÉCSÓDI FERENC
Liszt-díjas hegedűművész

– Amikor 23 évvel ezelőtt Weninger Richard hívására Szegedre érkeztem, soha azelőtt nem voltam még a városban. Napsütéses idő volt, ültem a Széchenyi téri platóknak alatt, és akkor döntöttem el, hogy itt maradok. Azóta mehettem volna külföldre is, de nem tettem: végül is valamennyi hangszert tekintve az egyetlen koncertező magyar szólólista vagyok, aki vidéken él – de nem bánthat meg. Meg kell azonban mondanom, hogy Szegeden egy hangversenyterem hiánya rányomja bélyegét a zenei életre. Ha a városban gazdag zenei életet akarunk, ahhoz előbb a koncertezési körülményeket kell biztosítani. Tudom, össze kellene fogni, de sajnos, a sok tehetséges ember ellenére a városban elég nagy a széthúzás. Amikor a hangversenyteremért próbáltunk alapítványt létrehozni Barlint János fuvolaművész barátommal, három, a zenei életben fontos ember kellett volna még, de a három közül mindig volt egy, aki nem vállalta, mert egy másik is benne volt.

VASS LÁSZLÓ
ügyvéd

– „Tösgyökerez” szegedinek vallo magam, pedig Hódmezővásárhelyen születtem, s 1964-ben költöztem a Tisza-parti városba. Itt jártam mind a középiskolát, mind az egyetemet és a munkám is ide köt. Már régóta kutatom a város múltját, s leginkább az 1848-49-es események érdekelnék. Azért választottam ezt, mivel a magyar történelemben talán ez az egyetlen olyan időszak, mikor az egész ország, pártállástól, vagyoni helyzetétől függetlenül kiállt egy cél érdekében. Két éve megalakult „Az 1848-49-es Szegedi III. Honvédszászlóalj Hagyományörző Egyesület”, melynek elnöke vagyok. Szervezetünk célja, hogy megismertesse mindenkivel a ma már szinte feledésbe merült szegedi fehér kakastollas zászlóalj hőstetteit. Ezek a bátor hadfik végigharcolták az egész országot, s kétszázánál is kevesebben tértek haza a csatateréről. Egyesületünk minden évben iskolákban tart bemutatókat, Szegeden és a környéken pedig ünnepek alkalmával felelevenítjük a dicső múltat.

Ez a több szempontból is különlegesnek nevezhető kiadvány a szegedi szellemi és gazdasági élet, a sport és a közelet közel hétszáz jeles alakjáról mondja el mindazt, amit ők fontosnak, érdekesnek tartanak önmagukról. Erre az ezredfordulót is köszöntő, helyi kordokumentumra méltán büszke lehet a kiadó, a Délmagyarország Kft.

Kapható a Sajtóház portáján (Szeged, Stefánia 10.), valamint az alábbi könyvesboltokban:
Sík Sándor Könyvesbolt, Oskola u. 27.,
Tolkien Könyvesház, Tisza L. krt. 39.,
Szukits Könyvesbolt, Földvári u. 9.,
Humanitás Könyvesbolt, Fekete Sas u. 22.,
Móra Ferenc Könyvesbolt, Kárász u. 5.,
Radnóti Könyvesbolt, Tisza L. krt. 34.,
Sajtópont Hírlapbolt, Szeged Nagyrúház.